

(Osnovne) Igre ustvarjanja omrežja

Dolga predstavitev diplome

Peter Milivojević

Fakulteta za matematiko in fiziko

8. april 2024

(Osnovne) Igre ustvarjanja omrežja

Omrežje lahko ustvarimo na več načinov in pri različnih optimizacijskih pogojih. Omrežje lahko ustvari centralna avtoriteta in tako doseže socialni optimum ali pa več igralcev, kjer vsak poskuša doseči svoj sebični optimum v dani situaciji. V diplomski nalogi se bom pretežno ukvarjal z dvema verzijama osnovnih iger ustvarjanja omrežja:

- Maksimalna oddaljenost
- Vsota oddaljenosti oz. povprečna oddaljenost

Uporabne definicije

Definicija

Graf je urejen par $G = (V, E)$, kjer je V neprazna množica točk grafa G in E množica povezav grafa G , pri čemer je vsaka povezava par točk.

Definicija

Graf G je povezan, če za vsak par vozlišč $u, v \in V(G)$ obstaja pot od u do v .

Uporabne definicije

Definicija

Naj bo G povezan graf in $v \in V(G)$. Stopnja točke v je enaka vsoti števila povezav, ki imajo to točko za krajišče (in dvojnega števila zank v tej točki). Označimo jo z $\deg(v)$.

Definicija

Naj bo G povezan graf in $u, v \in V(G)$. Razdalja $d(u, v)$ je dolžina najkrajše poti med vozliščema u in v (t.j. razdalja med u in v) v grafu G .

Uporabne definicije

Definicija

Naj bo G povezan graf. Premer grafa G je definiran kot $\text{diam}(G) = \max_{u,v \in V(G)} d(u, v)$, kjer je $d(u, v)$ razdalja med vozliščema u in v v grafu G .

Definicija

Naj bo G povezan graf. Lokalni premer točke v grafa G je definiran kot $\epsilon_G(v) = \max_{u \in V(G)} d(u, v)$, kjer je $d(u, v)$ razdalja med vozliščema u in v v grafu G .

Uporabne definicije

Definicija

Povezan graf G ima prerezno vozlišče v , če graf $G - v$ ni povezan.

Definicija

Naj bo G povezan graf z n vozlišči. Wienerjev indeks $W = W(G)$ je definiran kot vsota vseh razdalj med vozlišči.

$$W(G) = \sum_{i=1}^n \sum_{j=1}^i d_{ij} = \frac{1}{2} \sum_{i=1}^n \sum_{j=1}^n d_{ij}$$

kjer d_{ij} označuje dolžino najkrajše poti med vozliščem i in j .

Strateška igra

Definicija

Strateška igra s funkcijo preferenc je trojica $(N, (A_i)_{i \in N}, (u_i)_{i \in N})$ pri čemer:

- *N je množica igralcev, v našem primeru je to število točk v grafu*
- *Za vsakega igralca $i \in N$ je A_i neprazna množica njegovih akcij, med katerimi v danem trenutku izbera igralec i*
- *Za vsakega igralca $i \in N$ je u_i funkcija preferenc na A_i . Torej $u_i : A_i \rightarrow \mathbb{R}$ v splošnem in $u_i : A_i \rightarrow \mathbb{N}$ v našem primeru.*

Za funkcijo preferenc lahko zapišemo sledeče relacije.

$\forall a, b \in A_i :$

- $(u(a) \geq u(b) \Rightarrow a)$ je vsaj tako dobro kot b
- $(u(a) > u(b) \Rightarrow a)$ je boljše kot b
- $(u(a) = u(b) \Rightarrow b)$ indiferenten med a in b

Definiciji ravnovesja

Definicija

Graf je v ravnotežju glede na vsoto razdalj, če za vsako povezavo vw in za vsako vozlišče w' zamenjava povezave vw s povezavo vw' ne zmanjša celotne vsote razdalj od vozlišča v do vseh ostalih vozlišč.

Definicija

Graf je v ravnotežju glede na maksimalno razdaljo, če za vsako povezavo vw in za vsako vozlišče w' zamenjava povezave vw s povezavo vw' ne zmanjša lokalnega premera vozlišča v . Nadalje odstranitev povezave vw poveča lokalni premer vozlišča v .

Definiciji kritičnosti in stabilnosti

Definicija

Naj bo G povezan graf. Graf G je kritičen za odstranitev povezave, če odstranitev katere koli povezave $uv \in E(G)$ poveča lokalni premer vozlišča v in vozlišča u .

Definicija

Naj bo G povezan graf. Graf G je stabilen za dodajanje povezave, če dodajanje katere koli povezave $uv \in E(G)$ ne zmanjša lokalnega premera vozlišča v in vozlišča u .

Ceni anarhije in stabilnosti

Ceni anarhije (PoA) in stabilnosti (PoS) merita, kako se učinkovitost sistema poslabša zaradi sebičnega vedenja njegovih igralcev. Cena anarhije je razmerje med vrednostjo/ceno, iz socialnega vidika (skupnega vidika vseh igralcev), najslabšega ravnovesja in socialno ceno optimalnega izida. Cena stabilnosti igre pa je razmerje med najboljšo socialno ceno ravnovesja in socialno ceno optimalnega izida. Socialno ceno grafa bomo definirali kot vsoto cen vseh vozlišč. Za igro vsote bomo tako socialno ceno definirali kot $SC(G) = 2W(G)$, za igro lokalnega premera pa kot $SC(G) = \sum_{i=1}^n \epsilon_G(i)$.

Ceni anarhije in stabilnosti

Tako lahko definiramo sledeče:

Definicija

$$PoA = \frac{\text{Socialna cena najslabšega ravnovesja}}{\text{Socialna cena optimalne postavitve}} = \frac{\max_{G \in R} SC(G)}{\min_{G \in A} SC(G)}$$

Definicija

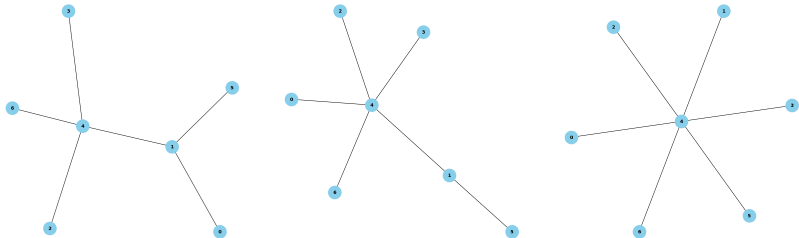
$$PoS = \frac{\text{Socialna cena najboljšega ravnovesja}}{\text{Socialna cena optimalne postavitve}} = \frac{\min_{G \in R} SC(G)}{\min_{G \in A} SC(G)}$$

Kjer A predstavlja množico vseh možnih povezanih grafov z $|V(G)| = n$ vozlišči in manj ali enako kot $|E(G)| = m$ povezavami. Množica $R \subseteq A$ pa predstavlja množico vseh ravnovesnih grafov, ki lahko nastanejo iz začetnih grafov z n vozlišči in m povezavami.

Drevesa: skupna vsota razdalj

Izrek

Če je ravnovesni graf za skupno vsoto razdalj v preprosti igri ustvarjanja omrežja drevo, potem ima premer največ 2 in je kot tak zvezda.

Drevesa: maksimalna razdalja

Lema

V vsakem ravnovesnem grafu igre maksimalne razdalje se lokalni premer za katera koli 2 poljubna vozlišča razlikuje največ za 1.

Lema

Če ima ravnovesni graf za maksimalno razdaljo prerezno vozlišče, potem ima lahko samo ena izmed povezanih komponent $G - v$ vozlišče z razdaljo več kot 1 od v .

Izrek

Če je ravnovesni graf za maksimalno razdaljo drevo, potem je premer ravnovesnega grafa največ 3.

Skupna vsota razdalj: spodnje meje

Lema

Za vozlišče v z lokalnim premerom 2, zamenjava sosednje povezave ne izboljša vsote razdalj od v do vseh ostalih vozlišč. Prav tako tudi svojega lokalnega premera ne more izboljšati.

Posledica

Vsak graf s premerom 2 ali manj je v ravnotežju glede na vsoto razdalj in hkrati socialni optimum, zato je cena stabilnosti 1.

Skupna vsota razdalj: spodnje meje

Izrek

Naj bo G graf z n vozlišči in m povezavami, potem je $W(G) = n^2 - n - m$, če in samo če je premer grafa 2 ali manj.

Posledica

Za vsak graf G z n vozlišči, m povezavami in premerom večjim od 2 velja:

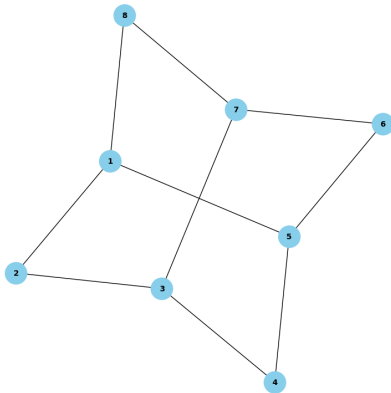
$$W(G) \geq n^2 - n - m + 1.$$

Enačaj velja kadar ima graf G natanko 2 vozlišči z lokalnim premerom 3 in vsa ostala vozlišča z lokalnim premerom 2.

Skupna vsota razdalj: spodnje meje

Izrek

Obstaja ravnovesni graf za skupno vsoto razdalj s premerom 3.

Skupna vsota razdalj: zgornja meja $2^{O(\sqrt{\log_2 n})}$

Izrek

Vsak ravnovesni graf za skupno vsoto razdalj ima premer $2^{O(\sqrt{\log_2 n})}$.

Lema

Vsak ravnovesni graf za skupno vsoto razdalj ima premer največ $2 \log_2 n$ ali za vsako vozlišče v obstaja povezava xy , kjer je $d(u, x) \leq \log_2 n$ in zamenjava povezave xy zmanjša vsoto razdalj od x za največ $2n(1 + \log_2 n)$.

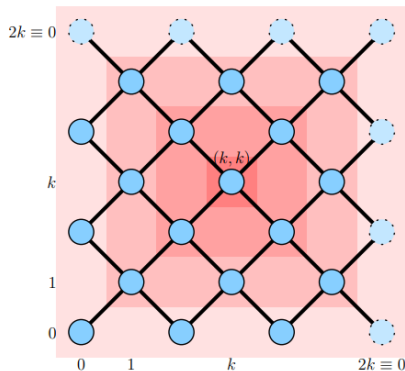
Lema

V vsakem ravnovesnem grafu za skupno vsoto razdalj dodajanje poljubne povezave uv zmanjša vsoto razdalj od u za največ $5n \log n$.

Maksimalna razdalja

Izrek

Obstaja ravnovesni graf za maksimalno razdaljo s premerom $\Theta(\sqrt{n})$.

Povezava z grafi z enotsko razdaljo

Izrek

Vsak ravnovesni graf G za skupno vsoto razdalj z $n \geq 24$ vozlišč in premerom $d > 2 \log_2 n$ inducira podgraf z ϵ -skoraj-enotno-razdaljo G' z n vozlišči in premerom $\Theta\left(\frac{\epsilon d}{\log_2 n}\right)$ in podgraf z ϵ -enotno-razdaljo G' z n vozlišči in premerom $\Theta\left(\frac{\epsilon d}{\log_2^2 n}\right)$.

Domneva

Razdaljno skoraj enotni grafi imajo premer $O(\log_2 n)$.

Testiranje števila ravnovesji

Št. ravnovesnih grafov	Št. vozlišč
1	1
1	2
2	3
3	4
4	5
7	6
12	7
24	8

Tabela: Maks verzija

Št. ravnovesnih grafov	Št. vozlišč
1	1
1	2
2	3
5	4
15	5
60	6
374	7
4161	8

Tabela: Verzija vsote

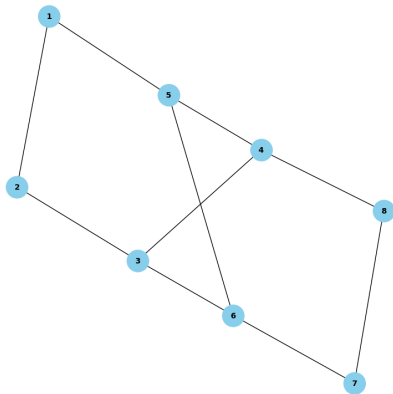
Socialni optimum maks verzije

$n \backslash e$	$n + -1$	n	$n + 1$	$n + 2$	$n + 3$	$n + 4$	$n + 5$	$n + 6$	$n + 7$	$n + 8$	$n + 9$
2	2										
3	5	3									
4	7	7	6	4							
5	9	9	9	8	8	7	5				
6	11	11	11	11	10	10	10	9	9	8	6

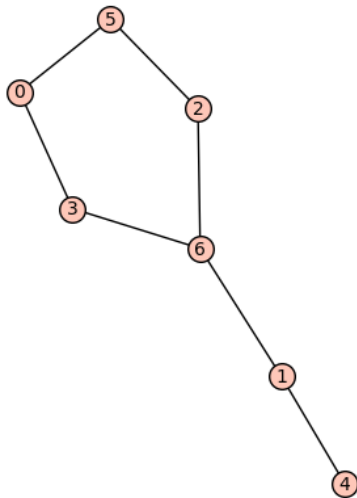
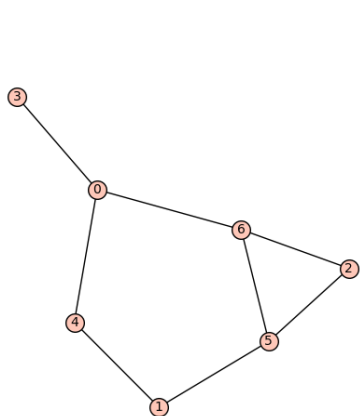
Tabela: Socialni optimum maks verzije

Cena anarhije igre vsote

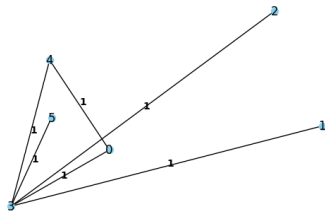
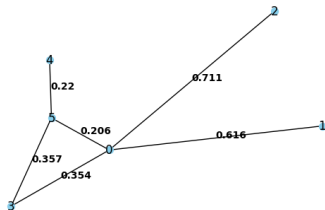
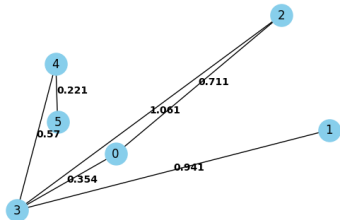
Pri testiranju grafov do 8 vozlišč je bila pri večini grafov cena anarhije enaka 1. Izjema so bili grafi z 8 vozlišči in 10, 11 oziroma 12 povezavami. Cena anarhije je bila $\frac{100}{92} = \frac{25}{23}$ za 10 povezav, $\frac{94}{90} = \frac{47}{45}$ za 11 povezav in $\frac{90}{88} = \frac{45}{44}$ za 12 povezav.

Razlike v algoritmih

Igra vsote v prostoru

Igra maksimalne razdalje v prostoru

